

мами, які регулюють життєдіяльність дитини. Ці системи взаємодіють між собою опосередковано, через дитину.

Певний етап розвитку окремого шкільного класу та конфігурація стосунків між учнями і тип стосунку між учнями та вчителем впливає на поведінку дітей в цьому класі та формування у них шляхом інтеріоризації при-своєння нових моделей і стратегій поведінки.

Список використаних джерел

1. Седих К. В. Системна модерація в закладах освіти як засіб виходу з кризових ситуацій / К. В. Седих // Особистість як суб'єкт подолання кризових ситуацій: психологічна теорія і практика. Монографія / За ред. С. Д. Максименка, С. Б. Кузікової, В. Л. Зливкова. – К. : Суми, 2017. – С. 475–495.

Хімчук Л. І., к.психол.н., доцент,
ДВНЗ «Прикарпатський
національний університет
імені Василя Стефаника»
(м. Івано-Франківськ)

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДИКА ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ» МАЙБУТНІМИ ВЧИТЕЛЯМИ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Сучасне суспільство перейшло в епоху, у якій знання та інформація продукуються в єдиному інформаційному просторі. Модифікація носіїв інформації, автоматизація інформаційних процесів утворили новий щабель у розвитку інформаційної культури людства, на якому виникла потреба у вдосконаленні всієї системи освіти України відповідно до вимог сьогодення.

Сьогодні, ключовою для майбутнього учителя, є здатність працювати з різними обсягами інформації, накопичувати, обробляти, отримувати й обмінюватися нею в будь-якій її формі – звуковій, візуальній, письмовій, яка не обмежена часом і відстанню. В цьому контексті актуалізується проблема підготовки майбутнього учителя початкової школи до використання цифрових технологій при вивченні дисципліни «Методика трудового навчання».

Дослідження особливостей цифрових технологій та їх використання для підготовки майбутніх учителів здійснювали В. Биков [1], М. Жалдак [2], М. Лещенко [1], О. Спірін [3] та ін.

Цінним для нашого дослідження є твердження представників цифрової гуманістичної педагогіки, В. Бикова і М. Лещенко, у праці «Цифрова гуманістична педагогіка відкритої освіти» (2016 р.), про те, що «особливого значення набуває удосконалення педагогічної майстерності вчителів у всіх ланках системи неперервної освіти щодо застосування ІКТ та реалізації кон-

цепції відкритої освіти з метою підвищення якості навчання, надання йому властивостей демократичності, відкритості, індивідуалізації, творчості, що створює ареал атрактивності (привабливості) в очах учнів, студентів, педагогів, мотивує усіх до пізнавально-навчальної діяльності. Саме з педагогікою пов'язані сподівання вчених про створення концепцій поєднання гуманістичного й технологічного компонентів навчального процесу, формулювання теоретико-методологічних принципів відкритої освіти» [1, с. 118].

Вагомий внесок у підготовку майбутніх учителів вносять: В. Биков, М. Лещенко, О. Семенов, Л.Тимчук, упроваджуючи наративно-цифровий підхід у галузь вітчизняної вищої освіти. Зокрема, одним з аспектів наукових досліджень Л. Тимчук стало проектування цифрових наративів у навчанні майбутніх магістрів освіти, під якими розуміють авторську оповідь, що поєднує цифрові зображення, текст у різних формах, а саме: словесній, відео, музичній і створює сприятливі умови для більш повної передачі інформації та її засвоєння шляхом розширення каналів сприймання.

Водночас, потребують детальнішого висвітлення такі напрями, як підготовка майбутніх учителів початкової школи до використання методу цифрових наративів у процесі методики трудового навчання молодших школярів.

Трудове навчання і виховання у порівнянні з іншими предметами шкільного компонента має значно нижчий престиж. Вважаємо, що залучення дітей та майбутніх учителів початкової школи до технічної діяльності з використанням таких додатків і веб-сайтів, як: ACMIGenerator, Bubbl, Capzles, ComicMaster, MakeBeliefsComix, MapSkip, PicLits, SlideStory, Smilebox, Storybird, ZooBurst, AdobeSlate, PuppetPals, ShowMeInteractiveWhiteboard, SockPuppets, Toontastic, WeVideo, для створення цифрових наративів дасть можливість переосмислити ставлення до трудового виховання у вищих та загальноосвітніх навчальних закладах. Передумовою такої діяльності є підготовка студентів до застосування методу цифрового наратива у трудовому навчанні учнів молодшого шкільного віку.

Підготовка майбутніх учителів до застосування даного методу у трудовому навчанні учнів початкової школи, передбачає, на нашу думку, формування у них таких компонентів професійної діяльності:

- мотиваційного (розуміння виховного впливу цифрових наративів та усвідомлення доцільності створення і поширення їх з метою трудового навчання і виховання учнів початкової школи);
- діяльнісного (вміння добирати, поширювати, зберігати, проектувати інформацію);
- комунікативного (вміння вступати у комунікацію з учнями, здатність залучити їх до проектування наративів);
- правового (володіння правовими основами поширення інформації в Інтернеті, правила безпечної передачі і отримання інформації, збереження конфіденційної інформації).

Теоретичний аналіз досліджень свідчить, що використання методу цифрового наратива сприяє формуванню науково-дослідних умінь майбутніх учителів початкової школи, покращує їх навички викладу власних думок у різних формах та удосконалює цифрову компетентність.

Список використаних джерел

1. Биков В. Ю. Цифрова гуманістична педагогіка відкритої освіти/В.Ю.Биков, М. Лещенко//Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти: зб. наук. пр. / ред. О. Г. Романовський. – Харків: НТУ «ХПІ», 2016. – Вип. 45 (49): матер. 2-ї міжнар. наук.-практ. конф.: «Ідеї академіка Івана Зязюна у працях його учнів і соратників», 25-26 травня 2016р. – Ч. 1. – С. 16-45.
2. Жалдак М. І. Проблеми інформатизації навчального процесу в середніх і вищих навчальних закладах // Комп'ютер в школі та сім'ї – № 3 – 2013 – С. 8-15.
3. Спірін О. М. Інформаційно-комунікаційні технології навчання: критерії внутрішнього оцінювання якості [Електронний ресурс] / Спірін О. М. // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2010. – № 5 (19). – Режим доступу до ресурсу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/358/315>. – Дата звернення: 13.01.18.
4. Тимчук Л. І. Цифрові наративи в навчанні майбутніх магістрів освіти: історія, реалії, перспективи розвитку: монографія за наук. ред. Лещенко М. П. / Лариса Іванівна Тимчук. – К. : САММІТ – КНИГА, 2016. – 390 с.

Штепа О. О., аспірант,
Полтавський національний
педагогічний університет
імені В. Г. Короленка (м. Полтава)

НАРОДНА ПЕДАГОГІКА ТА ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ АРХЕТИПІВ ПРАВОВОЇ МЕНТАЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО ЕТНОСУ

У зв'язку з початком гібридної агресії проти нашої держави надзвичайно гостро стало питання про формування поведінкових стереотипів українського етносу. Іспанський філософ Х. Ортега-і-Гассет уважав, що «еволюційні зміни життєвого світовідчуття, які і є вирішальними в історії, повстають у формі генерацій. Генерація не є зменькою вищих особистостей, ані просто масою. Це немов нове, цілісне соціальне тіло, зі своєю добірною меншиною і своєю юрбою, закинуте в світ певною життєвою траєкторією. Генерація - динамічний компроміс між масою та індивідом, є найважливішою концепцією історії і, так би мовити, тим шарніром, на якому остання рухається» [3, с. 317-318].

Передача досвіду від однієї генерації до іншої і являє собою процес формування поведінкових автоматизмів того чи іншого етносу. Цілеспрямоване їх формування пов'язане з процесом виховання окремого індивіда та цілої соціальної спільноти. Сучасні теоретики правового виховання виділяють інституційний та неінституційний його рівні [5, с. 70]. При чому до другого рівня відносять якраз формування правової ментальності шляхом соціалізації і засвоєння моральних та релігійних норм поведінки, народних звичаїв, традицій, різноманітних побутових обрядів.